

Prof. Dr. Erdođan MOROĐLU
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakóltesi
Emekli Öğretim Üyesi

**ANONİM ORTAKLIKTA
GENEL KURUL KARARLARININ
HÜKÜMSÜZLÜĞÜ**

Güncellenmiş ve Genişletilmiş Sekizinci Baskı
İstanbul - 2017

onikilevha
YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

Sekizinci Baskıya Önsöz	VII
Kısaltmalar	XXI
Giriş	1
1. Genel Kurul Kararı ve Hükümsüzlüğü	1
2. Türk Ticaret Kanunu'nun Düzenlemesi	2
a) Genel Düzenleme.....	2
b) Özel Düzenleme.....	5
c) Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Yollama	6
3. Konunun İncelenme Planı.....	6

Birinci Bölüm GENEL KURUL KARARI

§ 1. Genel Kurul Kararının Önemi	9
§ 2. Genel Kurul Kararı ile Oyun Tanımı ve Hukuki Nitelikleri	11
1. Genel Kurul Kararı	11
2. Oy	13
§ 3. Genel Kurul Kararının Türleri	14
I. Paysahiplerinden ve/veya Temsilcilerinden Oluşan Genel Kurulların Kararları	14
1. Esasa ve Usule İlişkin Kararlar	15
2. Olumlu veya Olumsuz Kararlar.....	16

3. İmtiyazlı Paysahipleri Genel Kurulları Kararları.....	17
4. Azınlık Kararları	19
5. Katılma İntifa Senedi (KİS) Sahipleri Özel Kurulu Kararları.....	21
6. Seçim Kararları	23
II. Diğer Genel Kurullar Kararları	23
§ 4. Genel Kurul Kararlarının Yorumlanması.....	24

İkinci Bölüm
GENEL KURUL KARARLARININ VE
İŞLEM BÜTÜNÜNÜN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ
HALLERİ

I. Genel Olarak	27
§ 5. İptaledilebilirlik	28
§ 6. Butlan	29
§ 7. Yokluk	32
§ 8. Askıda Hükümsüzlük	38
II. İşlem Bütününün Hükümsüzlüğü Halleri.....	50

Üçüncü Bölüm
YABANCI HUKUKTA
GENEL KURUL KARARLARININ
HÜKÜMSÜZLÜĞÜNE GENEL BAKIŞ

§ 9. İsviçre Hukuku.....	53
§ 10. Alman Hukuku	57

Dördüncü Bölüm
KESİN (MUTLAK) HÜKÜMSÜZLÜK
HALLERİNİN SINIRLANDIRILMASI

§ 11. Kesin Hükümsüzlük Halleri ile İptaledilebilirliğin Sınırlandırılması	67
1. Türk Ticaret Kanunu'ndaki Durum	67
2. Önerim.....	75

Beşinci Bölüm
GENEL KURUL KARARLARININ
YOKLUĞU

§ 12. Genel Kurul Kararlarının Meydana Gelmesi Koşulları ve Yokluk	77
I. Genel Kurul	77
1. Genel Kurulun Toplanması Zorunluluğu.....	77
2. Toplantıya Çağrı	79
a) Çağrı Zorunluluğu	79
b) Çağrının Hukuki Niteliği	79
c) Çağrının Mevcudiyeti Koşulları	80
aa) Çağrının Bütün Payscalelerine Yapılması.....	80
bb) Çağrının Yetkili Organ veya Kişilerce Yapılması.....	86
aaa) Yönetim Kurulu	86
bbb) Tek Bir Payscaleli	91
ccc) Azınlık	91
ddd) Tasfiye Memurları	94
eee) Anasözleşme İle Çağrı Yetkisi	94
fff) İmtiyazlı Payscaleleri Genel Kurulunu Çağrı Yetkisi	95
ggg) Diğer Mevzuata Göre Genel Kurul Toplantıya Çağrı Yetkili Olanlar	96

aaaa) Yeddi Adillerce Çağrı.....	96
bbbb) Kayyım Tarafından Çağrı.....	97
cccc) İflâs İdaresince Çağrı.....	99
cc) Çağrının Yapılış Şekli ve İçeriği	
Bakımından Geçerlilik Koşulları.....	99
aaa) Yapılış Şekli Bakımından	99
bbb) İçeriği Bakımından.....	103
aaaa) Ortaklığın Ünvanı.....	103
bbbb) Toplantının Yeri ve Zamanı	103
cccc) Gündem.....	105
dddd) TTK'nun 437/1 inci Maddesi	
Hükmü	109
ccc) Çağrının Şartlı Olarak Yapılıp	
Yapılamayacağı	110
d) Çağrı Gereklere Aykırılığın Yaptırımı	
ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	
Uygulaması.....	111
3. Çağrısız Genel Kurul.....	117
a) Bütün Payların Sahip veya	
Temsilcilerinin Hazır Bulunmaları.....	118
b) Pysahiplerinin Toplantıya ve Karara	
İtiraz Etmemiş Bulunmaları.....	119
4. Tek Kişilik Anonim Ortaklıklarda Durum.....	121
5. Genel Kurulun Toplanması.....	122
a) Pysahipleri İle Temsilcilerinin Katılma	
Hakkı	122
b) İntifa Hakkı Sahipleri.....	127
c) Toplantı Nisabı	127
d) Yönetim Kurulu Üyeleri ve Denetçiler.....	131
e) Toplantılarda Gümrük ve Ticaret	
Bakanlığı Temsilcisinin Hazır	
Bulunması ve Toplantı Tutanağını	
İmzalaması Zorunluluğu	132
f) Genel Kurula Katılabilecek Diğer Kişiler...	134
II. Karar	135
1. Öneriler ve Müzakere.....	136

2. Oylama ve Karar Nisabı	139
3. Oylama Sonucunun Tesbiti ve Toplantı Tutanağı	145
§ 13. Ortaklığın İşletme Konusu ve Yokluk	150
§ 14. Genel Kurul Kararlarının Yokluğunun İleri Sürülmesi	153
1. Genel Olarak	153
2. Yokluğun Tesbiti Davasının Tâbi Olduğu Usul Kuralları.....	154

Altıncı Bölüm
GENEL KURUL KARARLARININ
BUTLANI

§ 15. Butlanın Sebepleri.....	158
I. Emredici Hükümlere Aykırılık	159
1. Genel Olarak	159
2. Nisbi Emredici Hükümlere Aykırılık ve Butlan	160
a) TTK.nun 447 nci Maddesindeki Düzenleme.....	160
b) Diğer Nisbi Emredici Hükümlere Aykırılıklar.....	165
3. Kesin (Mutlak) Emredici Hükümlere Aykırılık	166
a) Genel Kurul Kararlarının Unsurlarına İlişkin Emredici Hükümler	167
b) Ortaklığın Temel Niteliklerine ve Yapısına İlişkin Emredici Hükümler.....	168
c) Ortaklık Sermayesinin ve Alacaklıların Çıkarlarının Korunmasına İlişkin Emredici Hükümler	169
II. Ahlâka Aykırılık.....	172
1. Kararın Konusu Bakımından	172

2. Kararın Amaç ve Konusundan Anlaşılan Genel Karakteri Bakımından.....	173
3. Kararın Meydana Gelişi Bakımından.....	177
III. İmkânsızlık	179
IV. Kamu Düzenine Aykırılık	181
V. Kişilik Haklarına Aykırılık	182
VI. Kesin Hükme Aykırılık	182
§ 16. Kısmî Butlan	183
§ 17. Butlanın İleri Sürülmesi	184
I. Davanın Bir Tesbit Davası Niteliğinde Olması	185
II. Davada Davacının Güncel Hukuki Yararı Bulunması	186
III. Davanın Anonim ortaklığa Karşı Açılması	188
IV. Butlan Davasının Tâbi Olduğu Usul Kuralları .	188
V. Butlanın Tesbiti Davası Yerine Açılan İptal Davasının Dinlenmesine Hukuki Engel Bulunmaması	190
VI. Butlanın Tesbiti Davası Sonucu Verilen Olumlu ve Olumsuz Hükümlerin Etkisi	191
§ 18. Butlanın İleri Sürülmesi ve Dürüstlük Kuralı	193
§ 19. Bâtıl Kararlar ve İcra Organı	196

Yedinci Bölüm

GENEL KURUL KARARLARININ İPTALİ

§ 20. İptal Davası Hakkı	201
1. Genel Olarak	201
2. İptal Davası Hakkının Hukuki Niteliği	203
a) Müktesep Hak Nitelemesi	203
b) Görüşüm	205

§ 21. İptaledilebilirliğin Maddi Hukuka İlişkin Koşulları	207
I. Genel Kurul Kararı	208
1. Red Kararları	209
2. İmtiyazlı Payscaleleri Özel Kurul Kararları....	213
3. Azınlık Kararları	216
4. Usule İlişkin Kararlar	217
5. Yönetim Kurulu Kararlarının Hükümsüzlüğü	219
a) İptaledilebilirlik Sorunu	219
b) Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı ve Yokluğu	225
II. Genel Kurul Kararının Kanuna, Anasözleşmeye veya Dürüstlük Kuralına Aykırılığı	227
1. Kanuna Aykırılık	227
2. Anasözleşmeye Aykırılık.....	231
a) Genel Olarak	231
b) Anasözleşmenin Müktesep Hak ve Alacak Oluşturan Hükümlerine Aykırılık..	232
3. Türk Ticaret Kanunu'nun 340 ıncı Maddesi Hükümü.....	236
4. Dürüstlük Kuralına Aykırılık	238
a) Genel Olarak	238
b) Eşitlik İlkesine Aykırılık	240
c) Hakların Başkalarına Zarar Vermeden veya En Az Zarar Verecek Şekilde Kullanılması İlkesi (Grundsatz der schonenden Rechtsausübung)	242
5. Sadakat Yükümlülüğü ve İptaledilebilirlik....	244
6. Genel Kurul Kararının Payscaleleri Arasındaki Sözleşmelere Aykırılığı.....	245
7. Genel Kurul Kararının İç Yönergeye Aykırılığı	246
III. Karar ile Kanuna veya Anasözleşmeye Aykırılık Arasında Nedensellik (İllyet) Bağı ...	247

IV. Paysahiplerinin Somut Kişisel Haklarının İhlal Edilmiş Olması Koşulu	253
§ 22. Kısmî İptal	254
§ 23. İptal Davası	255
I. Genel Olarak	255
II. İptal Davasının Tarafları	258
A. Davalı.....	258
1. Anonim Ortaklık	258
2. Azınlık ve İmtiyazlı Paysahipleri Kararlarının İptali Davalarında Davalı Sıfatı.....	261
B. Davacılar	264
1. Paysahipleri.....	264
a) Paysahiplerinin Dava Hakları.....	264
b) Payın veya Paysenedinin Birden Çok Sahibinin Bulunması	269
c) Pay veya Pay Senedi Sahibinin Mülkiyet Hakkının Başkasının İntifa, Rehin, Hapis, Saklama (Vedia) veya Kullanım Ödücüsü (Ariyet) Hakları ile Kayıtlı Olması	269
d) Paysahiplerinin İptal Davası Açabilmeleri Koşulları	274
aa) Genel Kurul Toplantısına Katılmış Olan Paysahiplerinin Dava Açmaları Koşulları	274
bb) Paysahiplerinin Karara Olumsuz Oy Verme ve Muhalefeti Tutanağa Geçirtme Koşulu Olmaksızın İptal Davası Açabilme Hakları	283
aaa) Toplantıya Çağrının Usulünce Yapılmaması	285
bbb) Gündemin Gereği Gibi İlan Edilmemesi.....	286
ccc) Genel Kurula Katılma Yetkisi Bulanmayan Kişilerin veya	

	Temsilcilerinin Toplantıya Katılıp Oy Kullanmaları	288
ddd)	Pay veya İntifa Hakkı Sahiplerinin Genel Kurula Katılmasına ve Oy Kullanmasına Haksız Olarak İzin Verilmemesi	290
cc)	Türk Ticaret Kanunu'nun 446/1-b Maddesi Hükmünün Eksikleri....	292
dd)	Müflis Paysahibinin İptal Davası Açma Hakkı	292
e)	Müktesep Haklara Aykırılık Nedeniyle Açılacak Davalardaki Durum.....	293
2.	Yönetim Kurulu	295
3.	Yönetim Kurulu Üyelerinden Herbirinin İptal Davası Açabilmesi.....	299
III.	İptal Davasında Süre.....	301
IV.	Yetkili ve Görevli Mahkeme	303
1.	Yetkili Mahkeme	303
2.	Görevli Mahkeme.....	304
3.	Kararların İptali Konusunda Tahkim	305
V.	Davada Uygulanacak Muhakeme Usulü.....	308
VI.	İptal Davasının Usul Hukukuna İlişkin Özellikleri	309
1.	Teminat.....	309
2.	Üç Aylık Dava Süresinin Sona Ermesinden Önce Duruşmaya Başlanamaması	312
3.	Davaların Birleştirilerek Görülmesi.....	313
4.	Davanın Açıldığı ve Duruşma Gününün İlânı.....	315
5.	İptal Davasına Müdahale	318
6.	Genel Kurul Kararının Yürütülmesinin Geri Bırakılması.....	321

7. İptali Dava Edilen Kararın (Müddeabihin) Değeri.....	330
VII. İptal Kararları İçin Kanun Yoluna Başvurulması	335
1. Genel Olarak	335
2. İstinaf.....	335
3. Temyiz.....	336
VIII. Kötüniyetle İptal Davası Açanların Sorumluluğu	337
IX. İptal Talebinin Reddedilmesine ve Kabulüne İlişkin Kesin Hükümlerin Etkileri ..	339
1. İptal Talebinin Reddine İlişkin Kesin Hükmün Etkisi.....	339
2. İptal Talebinin Kabulüne İlişkin Kesin Hükmün Etkisi.....	340
a) Kesin Hükmün Bütün Pysahipleri ile Organları Bağlaması	340
b) Kesinleşmiş İptal Hükmünün Geçmiş Etkili Olması.....	341
X. Mahkemece İptal Kararı ile Birlikte Doğru Olan Karara da Hükmedilip Edilemeyeceği Sorunu.....	343
XI. İptal İlâmının Ticaret Siciline Tescili	347
XII. İptaledilebilir Kararlar ve İcra Organı.....	348
§ 24. Oyun İptali ve Genel Kurul Kararının Geçerliliğine Etkileri.....	349
§ 25. Tek ortaklı Anonim ortaklıklarda Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü	353
§ 26. Genel Kurul Kararının İptaledilebilirliğinin Yeni Bir Kararla Giderilmesi (İptaledilebilir Kararların Teyidi).....	356
§ 27. Bir Genel Kurul Kararının Yeni Bir Genel Kurul Kararıyla İptali	360

§ 28. İptal ve Geçersizliğin Tesbiti Davalarının Halka Açılmaya ve Borsa Kotuna Alınmaya Etkisi	365
--	------------

Sekizinci Bölüm
GENEL KURUL KARARLARININ
İPTALİNE İLİŞKİN ÖZEL
DÜZENLEMELER

1. Genel Olarak	369
2. Birleşme, Bölünme ve Tür Değiştirilmesine İlişkin Genel Kurul Kararlarının İptali.....	370
3. Temsilcilerin Genel Kurulda Bildirim Yükümlülüklerini İhlâl Etmeleri	372
4. İmtiyazlı Paysahipleri Özel Kurulu Kararlarının İptali.....	373
5. Kayıtlı Sermaye Sisteminde Yönetim Kurulunun Sermaye Artırımı kararının İptali.....	374
6. Genel Kurulun Sermayenin Azaltılmasına İlişkin Kararının İptali	374
7. İnternet Sitesine İlişkin Yükümlülüklerin İhlâli..	375
8. Sermaye Piyasası Kanunu'nda Yeralan Özel Düzenlemeler	377

Dokuzuncu Bölüm
HUKUKEN SAKAT GENEL KURUL
KARARLARI KARŞISINDA TİCARET
SİCİLİ MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN DURUMU

§ 29. Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün Tescili Gerekli Olmayan Genel Kurul Kararları Karşısındaki Durumu	381
§ 30. Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün Tescili Zorunlu Genel Kurul Kararları Karşısındaki Durumu	383

I. Kararın Sakatlığının Yokluk veya Butlana Yolaçacak Nitelikte Olması	383
II. Kararın Sakatlığının Askıda Hükümsüzlük Oluşturması	385
III. Kararın Sakatlığının İptaledilebilirlik Oluşturması	385
1. İptal Davası Açılabilme Koşullarının Bulunmaması.....	386
2. İptal Davası Açılmış Olması veya Açılabilme Koşullarının Bulunması.....	386
3. İptaledilebilir Bir Genel Kurul Kararının Ticaret Siciline Tescilinin Hükmü	389
Sonuç ve Öneriler	391
Kaynakça	401